

PRZEDMOWA

Annales Academiae Medicae Stetinensis – Roczniki Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie są głównym oficjalnym periodykiem Uczelni, która powstała przed 66 laty. Numeracja tomu 60 wynika z faktu mniejszej regularności edycji w pierwszych latach, to jest 50. ubiegłego wieku. Niemniej Pismo wzrastało razem z Uczelnią i tym samym jest symboliczną i merytoryczną formą rejestru przemian następujących u samego wydawcy.

Jubileuszowy tom *Annales AMS – Roczniki PAM* skłania do refleksji. Cezura takiej wartości na przełomie wieków wiąże się ze świadectwem wielu jakościowych i ilościowych wydarzeń, których doświadczał świat nauki powszechny oraz macierzysty. Tak jak każdy periodyk w tym zakresie, *Annales AMS – Roczniki PAM* odzwierciedlały tę historię. Byliśmy więc świadkami okresu rozwoju nauki atomizowanej na specjalności coraz węższe i odległe tematycznie jedna od drugiej, za to coraz głębiej penetrujące stawiane problemy i kreujące nowe. W XX wieku, a zwłaszcza jego drugiej połowie, powstały zarówno subpodziały, jak i nowe gałęzie nauki. Zjawisko to doceniane było przez filozofów nauki (por. J. Habermas, 2012; M. Kuhn, 2001). Tendencja ta jednak coraz bardziej wymaga konfrontacji, uzupełnień i potwierdzeń ogólnych (por. J. Życiński, 2013). Przykładem może być biologia połączona z neurologią w neurobiologię żywiącą neurofilozofię.

Niniejsze czyni znaczącą okazję do przywołania niektórych wydarzeń i osób z nimi związanych, tym razem w odniesieniu do *Annales AMS – Roczniki PAM*.

Pierwszym, podejmującym się w 1951 roku trudu redagowania Pisma, był chirurg światowej, w tym i wojennej sławy – prof. T. Sokołowski, który kierując zespołem prof. prof. A. Chwalibogowskiego i K. Stojałowskiego, wydał pierwszy oraz następne tomy. Wydawnictwo zostało utworzone w 1969 roku, a jego pierwszym kierownikiem był mgr J. Gryczuk. W latach 1962–1999 redakcję *Annales AMS – Roczniki PAM* prowadził prof. E. Miętkiewski, opierając się na pracy mgr. J. Gryczuka i od 1984 roku mgr I. Gałwy. Był to czas stabilizowania rzetelnego poziomu edytorskiego w tradycyjnej metodzie gruntowanej na formie papierowej. Wszelako rzetelność edytorska i sankcjonowana tradycją publikacja, głównie, a w większości tomów wyłącznie obro-

nionych rozpraw doktorskich, ustanowiła stabilną bazę dla aktywności redakcji w XXI wieku.

Od 1999 roku redakcją kieruje tu podpisany w oparciu początkowo o pracę mgr T. Jasiunas (w latach 2001–2005), a następnie i dotychczas współpracując z mgr B. Opielą oraz zespołem redaktorów: R. Sędkiewiczem, W. Markowskim i W. Jachimczakiem oraz pracownikami administracyjnymi A. Straszyńską i K. Tarnowską.

Nic tak nie deranżuje pracy i poziomu nauki, jak brak konstruktywnej stabilizacji, tymczasem przemiany przełomu wieków stały się też źródłem zagrożeń, wprowadzając hałaśliwą gęstość komunikacyjną. Było to też odnotowane w literaturze powszechnej (por. F. Fukuyama, 2004.)

Spotykające się z niejednoznaczną oceną, a wymuszone regulacjami administracyjnymi wydarzenia, dotyczyły też procesów edytorskich. Następowaly więc zmiany: formy – z jednej na kilkuzeszytową, formatu – z B5 na A4, języka dodatkowego oprócz ojczystego – z rosyjskiego na angielski, układu piśmiennictwa – z kolejności alfabetycznej na kolejność według cytowania, premiowania skuteczności pozyskiwania współfinansowania, jako też posiłkowania się w tym celu komercją reklamową. Nadto był to okres koniecznego w procesie habilitacyjnym redagowania monografii naukowych kandydatów w ramach Suplementów *Annales AMS – Roczniki PAM*.

Tym wszystkim wymogom Zespół Redakcyjny podolał. Stało się to dzięki kompetencji i inicjatywie redaktorów oraz ich stałemu doskonaleniu formacyjnemu, w znacznej mierze możliwemu dzięki światłej postawie Władz wydawcy, jakim była Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie, a obecnie Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie. Pamiętać przy tym należy, że rozwój Uczelni doprowadził do powstania, a więc pojawienia się aktywności naukowej w zakresie nowych kierunków; nie tylko medycyna lekarska i stomatologia, ale nauki o zdrowiu z pielęgniarstwem i ratownictwem, a także biotechnologia. A to wszystko z dzielnie wyrastającą humanistyką medyczną. Te wszystkie elementy powodują, że meritum treści *Annales AMS – Roczniki PAM* staje się coraz bardziej eklektyczne, przybierając formę *life sciences* (nauk o życiu), co zostało odnośnie określone przez zwierzchnika wydawcy JM Rektora (2013 rok).

Nazwa ta jako tytuł rozważanej reformy Pisma odpowiednio oddawałaby treści publikowane.

Wyznacznikiem poziomu pracy zespołu redakcyjnego jest jego dostępność w ponad 50 bibliotekach świata (głównie USA, Niemcy, Japonia), a także umieszczenie go w formie elektronicznej w Zachodniopomorskiej Bibliotece Cyfrowej „Pomerania”, na stronach internetowych PUM oraz Index Copernicus. Nie bez znaczenia jest też fakt umieszczenia *Annales AMS – Roczniki PAM* na Thompson Scientific Master Journal List w 2008 roku, jako pierwszego z uczelnianych medycznych pism w Polsce.

Bibliometria, jako najważniejszy, jeśli nie jedyny wyznacznik aktywności awansowych, wymuszona przez organizatorów życia naukowego w Polsce, powoduje, że zainteresowanie uczelnianych pracowników nauki kieruje się ku zasilaniu czasopism z gotowym Impact Factor. Ten niebezpieczny trend panuje od lat. Tym więcej uznania należy się Autorom współpracującym z *Annales AMS – Roczniki PAM*, których poświęcenie powoduje, iż tworzone siłami jedynie części pracowników naukowych Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie Pismo, które nie

jest wąskospecjalistyczne i którego nie tworzy potencjał ogólnokrajowy lub ogólnonaukowy, ani też nie jest budowane, jak np. *Nature* przez ogólnościatowe gremia, jest rozpoznawane międzynarodowo.

Tom 60 *Annales AMS – Roczniki PAM* dedykujemy więc szczególnie tym Czytelnikom, jak i Autorom, którzy współtworzyli tytuł przez publikacje, recenzje i cytowania. Osobny hołd składamy wszystkim naszym Poprzednikom, którzy *Annales AMS – Roczniki PAM* oddali swój czas życia i intelekt w ciągu istnienia Uczelni – dzieła absolutnie polskiego w Szczecinie.

Trzy są składowe tworzące pełnię uniwersytecką życia akademickiego: 1) poznanie stanu wiedzy powszechnej (biblioteka), 2) kontrybucja własna w poznanie prawdy naukowej (badania naukowe), 3) podanie do powszechnej wiadomości wyników własnych osiągnięć (własne pismo naukowe – *Annales AMS – Roczniki PAM*). Bez jednego z tych elementów pełnia Uniwersytetu jest zawsze suboptymalna.

prof. dr hab. n. med. *Ireneusz Kojder*